

We zijn er voor u, elke dag met een digitale krant! Vanaf €2,49 p.w.

[Bekijk de actie >](#)

FrieschDagblad

DIGITALE KRANT SERVICE[VOORPAGINA](#)[FRYSLÂN](#)[GELOVEN](#)[CULTUUR](#)[ECONOMIE](#)[SPORT](#)[SAMENLEVING](#)[ZOEKEN](#)

Backstage bij Tryater, via het toneelleven van Joop Wittermans

Bauke Boersma • Gisteren, 11:58 •

[Cultuur](#)

Deel dit artikel

Joop Wittermans speelt al zestig jaar bij Tryater. 'Gjin begjin, gjin ein. Alles is no.' Lucas Kemper

‘Volg de blauwe lampen.’ Met die opdracht gaan de bezoekers van de voorstelling Twa minuten foar oanfang zaterdagavond op pad. De blauwe lampen wijzen hen de weg door het gebouw van Tryater, het theatergezelschap dat dit jaar zestig jaar bestaat.

De jubileumvoorstelling is in feite een audioroute. Het publiek maakt een tocht door het pand – onder meer door kleedkamers, techniekruimtes en kostuumhokken – en krijgt onderweg scènes te zien. Die scènes – gespeeld door acteurs van Jong Tryater en amateur-spelers – corresponderen met de monoloog die ze ondertussen op hun koptelefoon horen.

Op de koptelefoon klinkt de stem van Joop Wittermans, die vertelt over zijn lange acteercarrière. Die carrière voert de luisteraar terug naar de beginjaren van Tryater. In een van de eerste scènes maakt het publiek kennis met Pyt van der Zee, die bij de familie Wittermans in Burgum op bezoek gaat. Heeft de achttienjarige Joop zin om bij de Fryske Toanielstifting, zoals Tryater dan nog heet, te komen spelen?

De monoloog van Wittermans, geschreven door Wessel de Vries, maakt indruk. Wittermans (78 inmiddels) vraagt zich af hoe hij het heeft volgehouden, zestig jaar op het toneel. Was dat werk belangrijk? Deden de voorstellingen ertoe?

Twijfel

Al mijmerend komen de hoogte- en dieptepunten uit zijn carrière voorbij. Het publiek krijgt ze voorgeschoteld in de scènes. Die refereren aan succesvolle producties, zoals *Abe!* en *Pak 'm Stanzi*, maar tonen ook de twijfel van de acteur na een slecht gerecenseerde rol in *Dea fan in hannelsreiziger*.

Hij wilde er na die recensie mee stoppen, vertelt Wittermans in zijn monoloog. Dat heeft hij niet gedaan. Hij is het toneel weer opgestapt en is daarna altijd blijven spelen. En bij elke nieuwe rol, zo houdt hij het publiek aan het slot van de audioroute voor, voelt het alsof hij nog maar net is begonnen, alsof hij weer achttien is. ‘Gjin begjin, gjin ein. Alles is no.’

De voorstelling *Twa minuten foar oanfang* staat stil bij de hoogtepunten uit de geschiedenis van Tryater, zoals de voorstelling *Abe!* Lucas Kemper

Zo is *Twa minuten foar oanfang* van alles wat: een inhoudelijk verhaal over het theatervak, een kennismaking met de Tryatergeschiedenis en een backstagetrip door het pand. De verschillende elementen zijn mooi samengebracht door regisseur Sjoeke-Marije Wallendal en vormgeefster Geartsje van der Zee.

De voorstelling is nog te zien in de Friese schouwburgen en dat is vooral fijn voor mensen die slecht ter been zijn of een rolstoel gebruiken. Zij konden de voorstelling in het Tryaterpand niet bijwonen vanwege de smalle gangen en trappen. In Theater Sneek, de Harmonie en de Lawei kan gebruik worden gemaakt van een lift en is er, dankzij speciale tijdsloten, meer tijd om de route af te leggen. Vanaf 19 september is het voor blinde en slechtziende bezoekers mogelijk om de route met audiodescriptie te beleven.

Twa minuten foar oanfang, Tryater. Nog te zien in de vijf Friese schouwburgen.
Info: www.tryater.nl